

Izhaja vsak delavnik popoldne

GENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

NOVICAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

GENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Do končne zmage!

Glavna naloga dobro urejene in upravljane države je, da skrbi za splošno socialno blaginjo in omogoči posameznikom svobodno razvoj duševnih in telesnih sposobnosti ter dovede interese posameznikov in skupin v sklad z interesi celote. Samo tisto državo moremo imenovati državo socialne pravičnosti, ki si prizadeva, da si blagostanje enakomerno porazdeli, ki preprečuje izkoriščanje posameznikov in stanov po drugih posameznikih in stanovih in ki spoštuje osebnost, pravice in svobodo vseh svojih državljanov.

V minulih desetletjih so se razvile socialne razmere tako, da je v državah prišlo do oblasti nekoliko bogatih in privilegiranih slojev, ki so v imenu političnega, gospodarskega in kulturnega liberalizma, izkoriščali politično, gospodarsko in kulturno ogromne ljudske mase. Politična oblast je bila v rokah plutokratov-bogatinov, v gospodarstvu je izginil vsak red. Tako se je na eni strani razvil objestni in brezobzirni kapitalizem, na drugi strani pa strašni poverizem — revščina. Pravico do kulturnih pridobitev so si prisvajali samo tisti, ki imajo polne žepe denarja. Svet se je tako razdelil na gospodo, kateri pripadajo vse pravice in predpravičice — in na sužnje, ki so brezpravni. Prvi so na svetu za to, da živijo, vsi drugi za to, da delajo in stradajo. Krščanski za pojem pravičnosti, enakosti in bratstva je popolnoma izginil.

Teh težkih socialnih krivic niso mogli prenašati tisti, ki so bili izkoriščani. Postavili so se po robu bodisi z viharno socialno revolucijo bodisi z resnim in vztrajnim prizadevanjem za preosnovno celotnega svetovnega socialno-gospodarskega reda. Tudi mi smo se pridružili gostim četam tistih, ki zahtevajo, da se krščanska načela pravičnosti dosledno izvajajo in vseh področjih človeškega zasebnega in javnega delovanja. Trdno prepričani o moči in pravilnosti krščanskih načel za vse ljudi in za vsa področja njihovega delovanja smo se lotili posla, da tem načelom pridobimo spoštovanje. Prepričani smo dalje tudi o tem, da je ravno delavskemu in kmetškemu stanu poverjena naloga, da boji krščanski reformator današnjega socialno-gospodarskega svetovnega reda. Odtod tisti žar, s katerim smo se lotili tega reformatoričnega posla mi in vsi drugi krščanski delavci po celem svetu.

Tudi naša država je zagazila v blato splošnega liberalizma. Mi smo pa sklenili, da jo uredimo tako, da bo država popolne in prave socialne pravičnosti. Mi stremimo za politično demokracijo, v kateri bo vsem posameznikom in stanovom zagotovljena politična svoboda, politični razvoj in vpliv na upravo države. Proglasili smo načelo: Kdor ima dolžnosti, naj ima tudi pravice.

Mi stremimo za gospodarsko demokracijo, v kateri bo vsakomur zagotovljeno dostojno življenje in v kateri ne bo izkoriščanja ne med posamezniki ne med stanovmi. Hočemo končno tudi to, da bo vsakomur zagotovljena svoboda njegove vesti in prepričanja.

Na popolnoma nasprotno stališče se je postavila sedanja vlada. V političnem pogledu izvaja absolutizem in grozi propovednikom zdravih demokratičnih idej ječo in nasilje. V socialno-gospodarskem pogledu štiti na najkrivičnejši način kapitalizem odzemaajoč delavstvu vsako sredstvo pravične obrambe pred navalom nenasitnega kapitalizma. V kulturnem pogledu pa propoveduje načela skrajne neustrpnosti prezirajoč svobodo prepričanja in vesti.

Kljub vsemu temu nas ni strah! Mi vemo, da so ideje močnejše nego največje fizične sile. Krščanstvo je zmagalo daleko večje in sposobnejše svoje sovražnike, pa večje zmagalo tudi te, ki se zbirajo v demokratskem prostozidarstvu. Z vztrajnim, neustrašenim in treznim delom za zmago krščanstva v politiki, gospodarstvu, kulturi bomo rešili naš narod propada, v katerega ga vodijo sedanji oblastniki. Z močjo naših idej je hočemo boriti proti nasilju in krivic, to pa zato, da bo naša država država politične in socialne pravičnosti in zdravega kulturnega napredka.

Tudi Srbi proti vladni Obznani.

Belgrad, 23. junija. (Izvirno) V Belgradu se nahajajoči zemljoradniški poslanci so imeli včeraj sestanek, na katerem so

sklenili, da bodo v konstituenti protestirali proti novi obznani in zahtevali, da se takoj ukine.

Pašičeva izjava o Reki in Barošu.

Belgrad, 22. junija. V današnji seji ustavotvorne skupščine je podal ministriški predsednik Nikola Pašić nastopno izjavo:

Razen tega vprašanja, ki mi je stavljeno, sem dobil podobna vprašanja tudi od drugih gg. poslancev, čast mi bo odgovoriti nanje ob priliki obširnejše v narodni skupščini. Sedaj pa morem reči samo to, da ni podpisan noben sporazum med nami in Italijo glede skupne eksploatacije Reke in Baroša. Med tem je treba, da smo po rapalski pogodbi pristali na to, da se Reka proglašajo za neodvisno državo in Reka ima po tej pogodbi pravico, da upravlja svoje pristanišče sama in da sklepa sporazume s sosednjimi državami. Ako bi Reka ostala sama, ne bi imela nobenega prometa z drugimi sosednjimi državami, s svojim zaledjem, kar bi imelo za njo zelo slabe posledice. Reka mora radi lastnih interesov skrbeti za to, da doseže sporazum in da olajša in poveča promet preko svojega pristanišča. Kakor sem rekel, ima popolnoma prav, ako sklene sporazum tako z nami, kakor z Madžarsko, Rumunijo, Češkoslovaško in

ostalimi državami zaledja, ki imajo potrebo, posluževati se reškega pristanišča. Med tem se vodijo pogajanja, sondaža to vprašanje, in smatralo se je potrebno, zvedeti vse, kaj bi hotela Reka ponuditi, ravnotako pa tudi, da povemo mi, kaj od nje pričakujemo. Glavno je, ako se pogajamo o skupni eksploataciji Reke in Baroša, da se pogajamo s svobodno državo Reko. Reka se vsekakor more pogajati tudi z drugimi državami, toda dokler ne dobimo vsega svojega teritorija, ki nam pripada po rapalski pogodbi, smatramo, da ni potrebno, da bi se dotle spuščali v pogajanja. Do tedaj se omejujemo na to, da država Reka organizira svojo upravo svobodno, da notifikira svoje konstituiranje in njenemu pozivu se potem moremo odzvati ali pa ne, kakor bi to naši interesi zahtevali. Tako je stališče kraljevske vlade in tako hoče tudi postopati, pri čemer bo skrbela, da se vsa vprašanja, ki se tičejo združitve z reškimi pristaniščem in rapalske pogodbe, rešijo na prijateljski način z interesiranimi državami.

Seja konstituantne.

Vošnjak hvali Pašičev centralizem.

Belgrad, 22. junija. Ob 17. uri se je nadaljevala seja konstituantne. Posl. Jovan Cirković (radikalec) je kritikoval posamezne člene VIII. oddelka. Zahteva, da naj se osnujejo čim večje oblasti, čim manjši srez in čim večje občine. Predlaga naj se Srbija razdeli v dve oblasti, v vardarsko in kosovsko. Ako bi to ne bilo mogoče, naj bi se razdelila največ na štiri oblasti in sicer na bitoljsko, skopljansko, kosovsko in plevlansko oblast. Več oblasti bi oviralo obrt in trgovino. Isti razlogi veljajo tudi za občine. Za njim je govoril posl. dr. Bogomil Vošnjak (SKS) o upravnih razdelitvi države. Priznati je treba, da je vlada Nikole Pašiča napravila velik korak naprej. (Tako velikega pa le še ne, da bi Vošnjak postal poslanik.) Minister za konstituantno dr. Marko Trifković je nato predlagal, naj se radi konkretnih predlogov čl. 95 in 96 vrnete ustavnemu odseku, kar je skupščina sprejela. Zatem je govoril posl. Milan Pečanac (radikalec), ki je kritiko-

val v glavnem delo opozicije. Zaključujoč svoj govor je poudarjal, da je treba edinstveno narod edinstveno upravljati. Posl. Ivan Deržić (nar. socialista) je v svojem govoru poudarjal, da je debata o ustavi tragedija buržuaznih strank, ki so predolge zavlačevale velitve, ker so hotele zagotoviti dohodke bankam in kapitalu. Sodi, da bi bila diktatura bolja kakor pa ta ustava. Kot vzrok separatizma navaja med drugim slabo rešitev valutnega vprašanja na škodo novih krajev, kakor tudi uveljavljenje centralizma, ki se sedaj izvaja. Za njim je govoril posl. S. Jovanović (radikalec), ki je napadel opozicijo in rekel glede Radice in komunistov, da ni treba imeti nanje nobenih ozirov, ker zasledujejo uničenje države. Pravi, da so v skupščini Hrvati, ki delajo s Srbi sporazumno in o katerih mislijo, da so pravi in iskreni predstavniki Hrvatske. Seja se je zaključila ob 8. zvečer ter napovedala prihodnja za jutri ob 4. popoldne.

PRESEDNIK KONSTITUANTE — Odstopi?

Belgrad, 23. junija. (Izv.) V parlamentarnih krogih se govori, da bo predsednik konstituantne dr. Ribar odstopil. Za njegovega namestnika se imenuje večni kandidat dr. Edo Lukinić (demokrat).

NEMCI ZA SVOJE ROJAKE V SLEZIJU.

Berlin, 22. junija. Nemški poslanik v Parizu je včeraj izročil poslanski konferenci tudi vladam v Londonu in v Rimu objavljeno noto, v kateri naproša z ozirom na težke izgrede poljskega prebivalstva proti Nemcem v Ostrovu dne 2. junija poslanski svet, naj opozori poljsko vladu na neobhodno potrebnost popolnega varstva narodnih in verskih manjšin.

OBSOJEN KOMUNISTIČNI VODITELJ.

Berlin, 22. junija. Po enournem posvetovanju je izreklo sodišče obsodo zoper Hölta, katere se glasi na došmrtno prisilno delo in izgubo državljanjskih pravic. Kakor znano, je Hölitz izvršil težke zločine požigov in umorov.

VREMENSKA KATASTROFA V BOSNI.

Sarajevo, 22. junija. Dež pada neprestano. V okolici Sarajeva je zapadel sneg in radi tega temperatura močno padla. Boje se, da bo letina popolnoma propadla, ako ne bo prenehal dež ob pravem času.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 23. junija. (Izv.) Današnja predborza notira sledeče kurze: Berlin 209, Dunaj 21.15 do 21.18; Budimpešta 59; Praga 199—200; London 547; Pariz 11.86; Italija 730—732, Newyork kabel 145.50, Newyork ček 143, dolarji 141.

Politični dogodki.

+ V tržiškem občinskem odboru so se socialisti najtesneje združili in prodali kapitalizem. Izvolili so v odseke izključno le liberalce in socialiste. Nam je to popolnoma prav. Vso odgovornost bodo nosili sami. Volivci se bodo gotovo hvaležne izkazali čez tri leta za to izdajstvo rdečkarjev.

+ Samostojneži se kregajo. Med slovenskimi samostojnimi poslanci v Belgradu je nastal spor, ker je večina samostojnih poslancev uvidela, da jih je vsled centralistične vladne politike v Belgradu zapustilo doma že vse ljudstvo. Dr. Vošnjak in predsednik kluba samostojnih Drotelnik pa se za nevoljo svojih tovarišev ne brigata. Zato so se v seji tako sprli, da je Dro-

+ V rimskem parlamentu je slovenski poslanec dr. Wilfan odločno govoril za pravice Slovencev ter proti nasilju Italijanov. Proti njegovemu govoru so divjali fašisti, protestiral je predsednik zbornice in ministriški predsednik Giolitti.

+ Vodja čeških komunistov obeta Madžarom koncesije. Na konferenci češko-slovaške komunistične stranke v Košicah je dr. Šmeral v svojem govoru poudarjal, da so komunisti pripravljene revidirati meje češkoslovaške republike v prid Madžarski, če se ista znebi belega terorja.

+ Nov občinski volilni red v Češkoslovaški. Vladni predlog glede novega občinskega volilnega zakona je samo bisitvena revizija postave z dne 31. jan. 1919. Ta novi predlog določa, da vojaki, ki so v aktivni službi, nimajo volilne pravice, kar naj zmanjša politično agitacijo med vojaki in utrdi disciplino vojske. Dalje se po tem zakonu kandidatne liste ne morejo vezati, pač pa se lahko črtajo odborniki. Če bi imel prečrtani kandidat postati odbornik, pride na njegovo mesto kandidat, ki mu sledi na listi. Odbornik postane lahko vsak državljan, ki je prekorajil trideseto leto starosti. Čas za reklamacije volilnega imenika je podaljšan od 8 na 14 dni, za predlaganje kandidatnih list pa od 14 na 21 dni.

DOLŽNOST

vsakega zvestega in zavednega krščansko socialnega delavca je, da naroči

»NOVI ČAS«!

Pridobivajte listu novih naročnikov! S tem delate za razširjenje krščansko socialne misli med delavnim ljudstvom! Na delo, tovariši!

Dnevni dogodki.

— Tržiško delavstvo bo letos romalo k sv. Valentinu v Ovsišje pri Podnartu drugo nedeljo v juliju in ne prvo, ker se vrši 3. julija katoliški shod v Kranju, katerega se nameravamo udeležiti kolikor mogoče polnoštevilno.

— Jesenice. Prijatelji Orlov, pridite v nedeljo, dne 26. junija na Jesenice k petnajstletnici najstarejšega odseka. Opozarjamo, da govori župnik Čuk o prvih časih našega orlovstva. Orli, delavci, prijatelji mladine v nedeljo na svidenje na Jesenicah.

— Uredba o draginjskih dokladah drž. uslužbencev, upokojenecv in upokojenk je izšla v »Uradnem listu« z dne 21. junija. Glasom te uredbe se povisajo osebne draginjske doklade aktivnim ukaznim državnim uradnikom, ki službujejo v Srbiji in Črni gori in sicer v Belgradu za 45, v mestih za 30, v trgih in selih za 10 odstotkov. Neukaznim uslužbencem z višjo kvalifikacijo za 25, 15 in 5 odstotkov. Pravoslavna duhovščina dobi draginjske doklade po 16 dinarjev na dan. Isto velja za duhovščino drugih veroizpovedi. Aktivnim državnim uradnikom in uslužbencem, ki službujejo izven Srbije in Črne gore, kakor duhovščini se povisajo dosedanje osebne draginjske doklade za 10 odstotkov. Čl. 36. te uredbe se glasi: »Odločba ministrskega sveta z dne 12. junija 1920 o specialnih dokladah uradnikov, ki službujejo v prejšnjih mejah južne Srbije in Črne gore, velja še nadalje.« — Torej so za te kraje določene dvojne doklade.

— Poverjeništvu za socialno skrb, invalidski oddelek opozarja na natečaj za izdelavo in predelavo žimice, ter prepleskanje železnih postelj — objavljena v uradnem listu št. 65 leta 1921. Delavska zveza.

— Fedelitet lekarniške koncesije. Ministrstvo narodnega zdravja je podelilo mag. pharm. Francu Šavniku koncesijo za obratovanje javne lekarne »pri sv. Trojici« v Kranju, ki je bila do sedaj last njegovega očeta, mag. pharm. Karla Šavnika, kateri je svojo koncesijo odložil.

50 popusta carinske takse pri uvozu knjig iz Nemčije v našo kraljevino. V uradnem listu št. 66 od dne 18. junija 1921 je izdala osrednja vlada naredbo generalne direkcije carin v Belgradu sledeče: Namestnik ministra finance, gosp. minister za gozde in rudnike, je izvolil odločiti na podstavi člena 3 uredbe o plačevanju za blago, ki se iz Nemčije uvaža v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, da so vse knjige in občasne tiskovine ob uvozu iz Nemčije v našo kraljevino oproščene 50% ne takse. Iz pisarne generalne direkcije

carin v Beogradu, dne 10. junija 1921. C broj 38.473.

— Iz zasedenega ozemlja. Naši ljudje pripovedujejo marsikaj zanimivega in smešnega iz poslovanja tamkajšnjih uradnikov, ki razen ljube italijanske ne znajo nobenega drugega jezika. Tako je n. pr. neka gospodična zahtevala potno dovoljenje in predložila neko listino domačega občinskega urada. Uradnik je potno dovoljenje izstavil. Ko je prišla gospodična domov, je zagledala, da stoji zapisano: Dovoljuje se gospodični Občinski Urad, da potuje iz ... v ... Seveda je bilo pisano vse, razen dveh besed, ki naj predstavljata ime in priimek gospodične, v italijanski. Naši ljudje so seveda imeli nad tem obilo zabavo.

— V pijanosti zgorel. Bivši trgovski pomočnik, 30 letni Viktor Baloh iz Most št. 3, je prejel od svoje sestre iz Amerike 25.000 K. Ko je denar dobil, je pričel popivati. Pred kakimi štirimi tedni pa je odšel na Žirovsko planino, kjer se je naselil v neki pastirski koči. Nekega dne pa je prišel pijan v kočjo. Kadil je cigarete, med tem pa je zaspal. Cigaretni ogorek je padel med slamo, ki se je vnela. Ogenj je v kratkem času upepelil kočjo in v njej spečega nesrečnega Baloha, katerega ostanke so pokopali v Koroski Beli. — Lastnik kočje Franc Kosmač ima 2000 K škode.

— Napad na žensko. Pred štirinajstimi dnevi sta na poti skozi gozd Babji rožič popoldan ob 2. uri dva neznana postopača napadla neko Premurko, ki se je vračala domov iz Ljutomer. Vzela sta ji 200 K denarja in nakupljene stvari ter ji pretiela s smrtjo, če njima ne pusti nasilstva. Imela sta pri sebi dolga nož in bajonet. Govorila sta italijansko. K sreči se pripelje na kolesu neki mož, ki je siljal krič ženske. Začel je živžigati in tolkova sta se zgubila z denarjem v gozdu. Bodite torej previdni in ne hodite sami. Ako ravno imamo veliko stražnikov, ne bo več varno še po dnevi.

— Požar. 15. junija je ogenj upepelil hišo Marije Čuden iz Dragomelj. Ogenj je nastal na t. m. da se so na podstrešje speljane cevi od štedilnika preveč segrele in zažgale v bližini se nahajajoče seno. Hiša ni bila zavarovana proti požaru in ima posestniško škodo nad 40.000 K.

— Nesreča. Ko se je šofer razmejitvene komisije, Dragomir Jovanovič, 16. t. m. vozil z avtomobilom, je na mostu v Grahovem zadel v voz, na katerem sta sedela posestnik Alojzij Oblak iz Grahovega in njegova 12 letna hčerka. Voz se je prevrnil in padel približno 2 metra globoko. Posestnik Oblak je zadobil lahke poškodbe na rokah, hčerka pa si je spahnila levo nogo. 50 kg moke, ki jo je imel na vozu, je padlo v vodo in se pokvarilo.

Ljubljanski dogodki.

Ij Predavanje comte Begouena. Comte Begouen bo imel v petek, 24. t. m. ob 20. v zbornici univerze (deželni dvorec) predavanje o prahistorični umetnosti. Predavanje je javno in za vsakega prosto. Vendar se občinstvo vabi, da si zagotovi prostor v dvorani, kjer so sedeži numerirani, v četrtki ali petek dopoldne (od 10.—12. ure) na univerzitetnem sekretariatu. Za galerije ni potreba nobenih vstopnic. Kakor smo že poročali, je comte Begouen eden naših največjih prijateljev v tujini. Zato smo naprečiji, da bo občinstvo v največjem številu posejilo njegovo velezanimivo predavanje.

Ij Klerikalna agitacija v šoli. Pod tem naslovom napada današnje policajdemokratsko »Jutro« vadniškega kateheta, češ da širi orlovstvo in napada sokolstvo. Nadalje pravi, da so mlade deklice temu uprle in mu zagrozile, da ga dajo v časopise. V resnici pa bodi povedano, da deklice niso prav nič grozile, pač pa neka druga oseba, ki hoče komandirati na tamnošnjem zavodu, biti tudi obenem predsednik višjega šolskega sveta, ker se zaveda, da teče po njenih žilah poverjeniška kri, zato se morajo tej osebi vsi pokoriti. Ta oseba, ki je kaj blizu »Jutru«, naj rajše pometa pred svojim pragom, druge pa naj pusti pri miru. Povemo ji, da nimamo pred njo prav nobenega respektja in se bomo z njo še malo bolj popečali, ne glede na to, da sedi v prosvetnem odboru, čeprav brez vsakega zaslug.

Ij »Jutro« in reklamna tvrdka Matelič. Današnje »Jutro« je prineslo naslednjo notico: »Tekma v plakatiranju med Mateličem in Orli. Gorenjski Orli prirede v nedeljo svojo božjo pot v Kranj, da bi pa prišli na cenejši račun so danes prelepili s svojimi plakati vse reklamne deske ljubljanskega reklamnega podjetja Matelič. Tvrdka je proti takemu postopanju protestirala, toda ker ni pomagalo, so njeni uslužbenci preložili orlovske plakate s plačanimi plakati. Kdo bo odnesel prvenstvo nagrado v tekmi Orli: Matelič, do zaključka lista nismo mogli zvedeti.« Na to »Jutro« poročilo moramo objaviti sledeče resnično poročilo: Zastopnik Orlovske Zveze je dal plakatirati lepake za Kranjski tabor tvrdki Fr. Parkelj, ki jih je nalepila na svojih deskah. Tvrdka pa je prosila predstojništvo tuk. frančiškanskega samostana, da bi smela plakate nalepiti tudi na zidu frančiškanskega vrta. Ko je bilo to dovoljeno, so se orlovski lepaki nalepili tudi tam. Potem pa so prišli uslužbenci tvrdke Matelič in orlovske lepake prelepili, nakar je tvrdka Parkelj zopet nalepila orlovske. Iz tega sledi, da Orli ne tekmujejo v plakatiranju s tvrdko Matelič, ker Orli niso nobenega plakata sami nalepili. Da zastopnik O. Z. ni dal lepakov tvrdki Matelič, za to je morda imel svoj vzrok. Vsekakor pa je resnica, da se sedaj vrši tekma v plakatiranju med tvrdko Matelič in Parkelj. Prvenstvo v tej tekmi pa bo odnesla tvrdka, ki bo točnejša, solid-

nejša in cenejša! Toliko pojasnila na »Jutro« zlohotno notico.

Ij V Ljubljano je padel večeraj popoldne na Prulah dveletni otrok, stanujoč v Koširjevi hiši na Zobjeku. Ponesrečenega otroka so sicer hitro potegnili iz vode, žila mu je še bila, a obuditi k življenju ga niso več mogli.

Ij Mraz o kresu. Nocoj bodo žgali po hribih kresove. Danes zjutraj ob solčnem vzhodu pa smo v Ljubljani imeli le 3 stopinje Celzija toplote. Na Gorenjskem je padla slana.

Ij Razsvetljava ljubljanskih cest in ulic. V Ljubljani imamo elektrarno in plinarno, pa niti »ravnatelj« prve, niti »ravnatelj« druge, še nista po prevratu obhoda ob večernih urah mestnega pomenja, t. j. cest in ulic, da bi na svoje oči videla, kako so te panoi »razsvetljene«. Od Karolinske zemlje in Opekarske ceste pa do Vodmata bi bilo potrebnih najmanj še eno tretjino luči. Tam, kjer gotovi gospodje stanujejo, vidiš pred hišo svetlo plinovko goreti, drugod naj razsvetljuje — mesec, če hoče! Tu intam ena plinova svetilka ali žarnica več, bi niti plinarne niti elektrarne ne spravila na »kant«, ampak gospod »ravnatelj« odloča in ne potreba, pa mora biti — tema! Poglejte Opekarsko cesto, Sv. Petra nasip, pa Slomškovo ulico. Pri Trdinovem stanovanju gori svetilka, potem pa do vojašnice nobena več! itd. Ali bo res treba gotovim gospodom pri mestni upravi z drugo »bakljo posvetiti«?

Ij Vpisovanje na državni dverazredni trgovski šoli v Ljubljani se vrši dne 5. in 6. julija, vsakokrat ob 8. do 12. ure dopoldne. V I. deški letnik se bodo sprejemali samo učenci iz pripravljalnega razreda in tisti, ki so bili odklonjeni lansko leto, ako se izkažejo z boljšim izpričevalom. V I. deški letnik se bo sprejelo 40 učenec. Predvsem pridejo v poštev tiste, ki so dovršile z najmanj povoljnim uspehom IV. razred srednje šole, IV. razred liceja ali nastavnih razred meščanske šole. Za te ni nobenega sprejemnega izpita. Ako bo še prostor na razpelo, se bodo upoštevale najboljše priprave iz III. razreda meščanske šole in VIII. razreda ljudske šole, ki pa morajo napraviti sprejemni izpit, kateri se bo vršil dne 8. julija ob 8. uri zjutraj. Pripravljalnega razreda ne bo niti za dečke niti za deklice. Da ne bo nastala nepotrebna gnoča, se naznanja, da se bo pri vpisovanju le zaznamovala vsaka priprava, po zaključenem vpisovanju se bo pa odločilo, katera je sprejeta in katera se pripusti k sprejemnemu izpitu. Odločitev bo objavljena dne 7. julija na razglasni deski. Zato je vseeno, če pride kdo na vrsto prvi ali zadnji. K vpisovanju je treba prinesiti zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in 30 kron. Sprejemajo se tudi pisemni prihlasi. — Ravnateljstvo.

Naša društva.

I. GORENJSKI ORLOVSKI TABOR V KRANJU. Tekmovalci! Odseki, ki še niso priglasili tekmovalcev, naj tekoj odpošljejo prijavno polo. Ob

Širite svoj dnevnik „NOVI ČAS“.

Iz organizacij.

Jugoslov. strok. zveza.

Maribor. Delavski shod skupine JSZ v Mariboru se vrši gotovo v nedeljo, 26. t. m. ob 5. uri pop. v Splavarski ulici. Posebno opozarjamo še služkinje, ker se bo razpravljalo na shodu o novem poselskem redu. — Odbor.

Maribor in okolica. Javili smo že, da se vrši v nedeljo 3. julija t. m. večja delavska prireditev (ob lepem vremenu) na Gori pri Sv. Petru pri Mariboru in sicer popoldne. Nekako ob 3. uri bodo slovesne večernice, nato bo javen delavski shod na prostem, potem bo mala ljudska zabava. Opozarjamo vse naše člane in članice v Mariboru in okolici na to. Povabite tudi druge naše somišljenike in svoje prijatelje! — Okrožno predstojništvo.

Delavska zveza.

Podružnicam Delavske zveze! Tajništvo »Delavske zveze« naproša vse svoje podružnice za natančne informacije in sezname, ker jih v svrhu rednega poslovanja nujno potrebujemo. Vsa vprašanja in dopisi Delavskih zvez naj se naslavljajo na sledeči naslov: »Delavska zveza«, Ljubljana, Stari trg 2/1 nadst. Smarino pod Smarno goro. V nedeljo, dne 26. t. m. se vrši ob 8. uri popoldne shod Delavske zveze pri cerkovniku. Delavci in delavke, udeležite se shoda! Pride poročevalec iz Ljubljane.

Železničar.

Vsem železničarjem v pomislek! Železničarij, kateri so že 20—30 let na železnici, so danes brezpravna raja. Na milost in nemilost so izročeni absolutizmu, strankarstvu in terorju gotovih elementov. Železničarske vrste so razbite in umetno se goji medsebojno sovraštvo. 45—50 odst. železničarjev je neorganiziranih, to je najboljši dokaz, da so železničariji izprevideli, da so bili samo igrače v rokah neodgovornih elementov. Za njihovo politično mahinacijo. Dokaz — evo vam! Voditelji današnjih centuramašev so bili najprvo socialisti, potem so postali komunisti, toda ko so sprevideli, da naš železničar ni za to, glej, čez noč so se prelevili v centuramaše in hočejo tako osrečiti naše železničarje. Smešno, da smešno, če ne bi bilo tako žalostno. Kako naj ti ljudje vodijo železničarje, kako naj bodo ti ljudje duša železničarske organizacije, kako naj jih vzgoje načelno, ko so sami brez načel, ko niti sami sebe ne poznajo. Zato jih pa pridobivajo

enem prosimo izjavo, kateri odseki bi mogli priti do 4. ure popoldne 2. julija v Kranj tekmovalci, ker sicer ne bomo mogli dovršiti tekm v sled velikega števila tekmovalcev. Pozivljamo zlasti odseke, ki lahko pridejo peš ali pa z vlakom ob pol 3. uri popoldne, da se pripravijo k popoldanski tekmi. Tekme iz Zlate knjige, Poslovnik in petja se bodo morda vršile zvečer. Storite vse, da bo čimveč tekmovalcev v soboto popoldne in zvečer. Ti bodo zjutraj lahko počivali in hranili moči za popoldnanski nastop. — Načelstvo O. Z.

d. Dijaški Orel v Ljubljani priredi 26. junija na Rudniku pri Ljubljani javno telodavbo, spojeno z vrtno veselico. Nastopijo člani, članice, narasčaj s prostimi vajami, člani na orodju. Bratski odseki, pridite v obilnem številu zastopani!

d. Orlovsko okrožje pri D. M. v Polju vabi k javni telodavbi ki se vrši dne 26. junija 1921 v St. Jakobu ob Savi ob pol 4. uri popoldne na prostoru g. Zajca, po dom. pri Baščetu. Bratje sednjih odsekov se zbirajo ob 1. uri pred šentjakobskim mostom (na desnem bregu), od koder skupno odkorakajo v St. Jakob. K obilni udeležbi vjudno vabi odbor.

d. Odborova seja SKSZ se danes ne vrši. — Podpredsednik.

Katoliški obzornik.

Mednarodna zveza katoliške mladine. Italijanska »Società della Gioventù Cattolica« sklicuje 8. do 10. sept. t. l. shod katoliških mladinskih organizacij v Rimu, na katerem se bo razpravljalo o ustanovitvi mednarodne zveze katoliških mladinskih organizacij in o določitvi vsakoletnega kongresa katoliške mladine. Glavni namen naj bi bil ta, da se narodi v duhu evanjelija medseboj porabijo, katoliška mladina celega sveta pa naj bi nastopala skupno v svrhu preporoda človeške družbe. Vsaka mladinska organizacija naj bi bila popolnoma avtonomna in bi obvečala v centralo v svojem materinskem jeziku. Sekretariat mednarodne organizacije bi uradovao stalno v Rimu. Za zvezo so se dozdaj načeloma izrekli »Državna zveza nemške katoliške mladine v Avstriji«, »Katoliška zveza francoske mladine«, belgijska katoliška mladinska organizacija, švicarska katoliška mladinska zveza, nadalje mehičanska, japonska, poljska in ogrska. Nemški katoliki odpošljejo v Rim kot svojega zastopnika pri posvetovanjih msgr. Mosterts iz Düsseldorfa.

Socialni vestnik.

Število zločincev na Češkem zelo raste. »Čech« objavlja sledečo statistiko. Leta 1914. se je obravnavalo težkih slučajev 82.725, leta 1918. se 81.690, l. 1919. 92.131 in l. 1920. 104.615 slučajev. Te strahovite razmere, ki dajo glede bodočnosti prav mnogo misliti, so predvsem posledica protikatoliške gonje, ki jo — slično kot pri nas — podpirajo tudi vladni krogi. Kdaj se bodo tem ljudem odprle oči?

Stavka zdravnikov bolniških blagaj v Češko-slovaški. Zdravniki bolniških blagaj so zahtevali, da se jim honorar zviša za 100 odstotkov. Ker so jim ponudili samo 40 odstotkov povečanja, so pričeli stavkati. Delavcev nečesto več zdraviti na račun bolniških blagaj, ampak zahtevajo plačilo takoj. Ponekod se je zgodilo, da je zdravnik odrekel pomoč celo težko bolnim delavcem. Delavstvo zahteva potom svojih organizacij, da se morajo zdravniške službe podzaviti čim prej, takoj pa naj se uradno določijo tarife.

Rudar.

Zagorje. V pogodbi z rudarji iz meseca prosinca, na podlagi katere smo prenehali stavkati in začeli zopet delati, je med drugimi členi, ki pravi: delavke pod 18 let in delavci pod 16 let se plačujejo s 17 K i. t. d. Toda pri naši družbi se dobe obratovodje, ki dotični člen namenoma izpuščajo oziroma plačujejo 17. kronami in tako kratijo delavstvu najprimitivnejše pravice. Drugi zopet, ki je že izpolnil 18. leto, mora še vedno delati za 24 K. To so nedostatki, ki se morajo iztrebiti. Tu ni ugovora, ni nikake motivacije, posebno ne takšne, ki jih uporablja g. Lapornik, češ, kaj si pa prišel delat; delavcev imamo dovolj, zatoraj moraš biti zadovoljen z vsako plačo, ki Ti jo damo. G. Lapornik, delavec, ki ga sprejmete v delo, je upravičen do prejemanja plač po kategorijah, ki so navedene v pogodbi. Ne gre pa, da bi Vi iste svojevoljno izpremenjali. Delavstvo si na ta način ne bo dalo kratiti pravic, zatoraj Vas, prizadete gospode opozarjamo, da ste previdnejši. Delavstvo pa si bode v podobnih slučajih znalo izvojevati svoje pravice potom organizacij. — Rudar.

Viničar.

Ljutomer. Viničarji smo zelo potrpežljivi ljudje. Ze več kot eno leto se nam napoveduje zboljšanje našega položaja, a mi le čakamo. Viničarski zakon, kateremu ni treba drugo, kot potrebni podpis, čaka že od marca l. l. svojo odobrenja. Vse letno delo bo opravljeno pod naravnost sramotnimi plačilnimi pogoji, prišla bo trgatva in za njo termin za selitev, a viničar bo še vedno brez potrebnega viničarskega reda. Prizadete kroge vprašamo, ali jih ni sram, da iz ubogega delavstva take norce brijejo.

Svetinja. Neki gospod Janček iz Svetinje, posestnik lepe vile, je trgal podplate od hiše do hiše in agitiral, da bi delavci delali v vinogradu za 7 (sedem) kron dnevno. Ker je to pri lastni hrani seveda nemogoče, in ker skoraj ne moremo verjeti, da bi se imenovali gospod tako daleč iz pozabil v svojem sovraštvu proti delavstvu, prosimo naše prijatelje pri Svetinjah, da nam poročajo, koliko je resnice na tem. Ako je res, potem si hočemo tega prijatelja delavstva enkrat od bližje pogledati. — Zveza viničarjev v Ljutomeru.

Cven. Kakor že poročamo, se vrši dne 26. t. m. občni zbor in nove volitve za načelstvo. Pridite vsi, tudi tisti, ki še niso v naših vrstah. Strogo opozarjamo na redno plačilo članarine, ker brez te ne more biti tudi redno delo. Opazujemo, da bo naše delo pomalem počelo tudi roditi sad, torej na delo za dobrobit nas vseh trpinov in v strani potienjenih. Gosp. županu pa javno povemo, da nismo komunisti, pač pa pošteni kristjani.

Služkinja.

Izvanredna seja Strokovne zveze služkinj. Radi važne dospelje korespondence bo v petek 24. junija ob pol 9. uri zvečer, seja vseh skupin, v prostorih JSZ., Stari trg 2/1.

Ptuj. »Ljubezen Marijinega otroka« igra v treh dejanjih uprizori Zveza služkinj v Ptuj v nedeljo 26. t. m. ob 8. uri popoldne v Narodnem domu. Pristrčno vabljivi vsi prijatelji krščanskega delavstva v mnogobrojnem številu.

— Zamenjava 1 in pol dinarskih bankovcev. Finančni minister je odredil, da morajo vse državne blagajne zamenjavati pokvarjene in obrabljene bankovce po 1 dinar in po pol dinarja za nove, nepokvarjene. Zamenjavati se morajo taki bankovci tudi, ako so raztrgani, zamazani, brez robu ali če jim kaj manjka. Ne smejo pa se zamenjavati bankovci, katerim manjka kar polovica.

Odgovorni urednik Anton Marinček.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 4.

Barva vsakovratno blago.
Kemično čisti oblake.
Sveti oliko ovratnike, pestnice in srajce.

Podružnica: Maribor Novo mesto Kočevje
Gosposka u. 38. Glavni trg. Štev. 39.

Klobučar

le prvovrsten delavec za izdelovanje slaminikov za gospode, klobučevinastih in kasliranih klobukov za dame se išče za Bukarest. Ponudbe v nemščini s referencami in zahtevno plače na tovarno klobukov

FRATII GOLDSTEIN
Calea Vacaresti 3, Bukarest.

Usnjar.

Zahvala. Ana Novak, usnjebna v usnjarski tovarni K. Polak v Ljubljani, se najiskreneje zahvaljuje vsem sodelavcem in sodelavkam za velikodušen dar, s katerim so se je spomnili v njeni bolnici in potrebi. Bog plačaj!